

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

Application of Buddhadhamma principles to increase efficiency
in the performance of land officers in Yasothon Province

กรกฎ พันธุ์เลิศ

พระครูสุตวรธรรมกิจ, ผศ.ดร.

ผศ.ดร.สยามพร พันธุ์ไชย

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

Korakrot Panlert

Phrakhrusutaworathammakit, Asst.Prof.Dr.

Asst. Prof. Dr. Sayamporn Pantachai

Master of Public Administration Program RoiEt Buddhist college

Email: 6341702022@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ: 17 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 26 ธันวาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 30 ธันวาคม 2565

Received: September 17, 2022; Revised: December 26, 2022; Accepted: December 30, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสังคหวัตถุธรรมกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และ 3) เพื่อเสนอแนะการประยุกต์หลักพุทธธรรมไปบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยมีการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินอำเภอเมือง อำเภอป่าติ้ว และอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร จำนวน 90 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร โดยภาพรวม ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.62 ด้านสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.55 ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.51 ด้านอิตถจริยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับที่ 3.42 การบูรณาการการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ภายใต้หลักการบริหารงานของ W.Edwards Deming โดยภาพรวม ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน 3.52 ด้านการปรับปรุงงาน 3.51 ด้านการปฏิบัติงาน 3.43 ด้านการตรวจสอบ 3.42 ความสัมพันธ์ของหลักสังคหวัตถุธรรมกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอ

เมือง จังหวัดยโสธร พบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง 0.741** ข้อเสนอแนะการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร พบว่า การบริจาคสิ่งของและร่วมกันทำบุญเป็นประจำเมื่อมีบุญหรือประเพณีที่เกิดขึ้นในสำนักงานและชุมชนต่างๆเพื่อเป็นการช่วยเหลือและแบ่งปันให้กับคนอื่นที่ลำบากและต้องการความช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ไม่พุดจาหยาบคายก้าวร้าวพุดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะ

คำสำคัญ: หลักสังคหัตถุธรรม,หลักการบริหารงาน, W.Edwards Deming

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of application of Buddhist principles to increase the efficiency in the performance of land office officers in Muang District, Yasothon Province. 2) to study the relationship between the Sangkhavutthadhamma principles and the application of Buddhadhamma principles to increase the efficiency of the performance of land office officers in Muang District, Yasothon Province. and 3) to suggest an integrated application of Buddhist principles to increase the efficiency in the performance of the staff of the Land Office in Muang District, Yasothon Province. There was quantitative research consisting of 90 officers from the Land Office of Mueang District, Pa Tio District and Sai Mun District, Yasothon Province. The tool was a questionnaire, while the qualitative research. There were 9 groups of key informants. The tool was an interview form. The results showed that. The level of application of Buddhadhamma principles to increase the efficiency in the performance of officials of the Land Office, Yasothon Province, as a whole, was at a high level. The mean was 3.52. When considering each aspect, it was found that the Piyawaja side had an average of 3.62. The mean was at the level of 3.55. The resistive had the mean at the level of 3.51. With an average of 3.42. Integrating the work of land officials to increase work efficiency under the management principles of Edwards Deming as a whole at a high level The average was 3.50 when considering each side found that Planning 3.52 Improvement 3.51 Operation 3.43 Audit 3.42. The relationship between Sanghavatthadhamma principles to increase the efficiency of the performance of land office officials in Muang District, Yasothon Province was be at a high level of 0.741**. Suggestions for the application of Buddhadhamma principles to increase the efficiency in the performance of staff of the Land Office, Yasothon Province. It was found that the donation of items and making merit regularly when there is

merit or tradition that occurs in offices and communities in order to help and share with others who are in trouble and need help. Officers to speak sweetly, do not speak rudely.

Keywords: Sangkhawattadhamma principles, Management principles, W.Edwards Deming

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศชาติต้องการนักบริหารผู้มีความรู้ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารและปฏิบัติการในระดับต่างๆ ย่อมต้องการผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นทุนเดิม เป็นคนที่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยจิตสำนึกมุ่งมั่นในการสร้างเสริมคุณงามความดี มีความรับผิดชอบ ที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตาม เจตนารมณ์วัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ อีกทั้งรวมไปถึงทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติตามในองค์กร หรือผู้ได้บังคับบัญชา การบริหารงานของผู้บริหารนั้น ถ้ามีการผสมผสานหลักการทาง ทฤษฎีต่างๆ ของการบริหารเข้ากับหลักคำสอนของศาสนาแล้ว เชื่อได้ว่าจะทำให้เสริมสร้างทักษะการบริหาร และการปฏิบัติงานได้ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะในทางพระพุทธศาสนานั้นสอนให้ทุกคนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งหากนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานจะเกิดความอ่อนนุ่มในการบริหารงานมากขึ้น เกิดความ ยึดหยุ่นไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสมได้ เป็นการสั่งสอนให้ประชาชนได้รู้จักการนำหลักพุทธธรรมประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง หนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2564: ออนไลน์)

หากพิจารณาการสร้างประชาชนให้นำหลักพุทธธรรมในทางพระพุทธศาสนาให้รู้จักทาน การให้ การ เสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปิยวาจา การเจรจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ อัตถจริยา การประพฤติตนให้เป็น ประโยชน์ หรือการช่วยเหลือผู้อื่น และสมานัตตตา การวางตัวให้เหมาะสม (ปิ่น มุทุกันต์, 2535: 15) ปฏิบัติการคนทั้งหลายอย่างเท่าเทียมกัน รู้แล้วนำไปปฏิบัติ ถึงจะยากและใช้เวลา ก็ถือว่าเป็นการลงทุนที่ไม่มี คำว่าขาดทุน ย่อมเป็นประโยชน์มหาศาลสังคม ประเทศชาติ ประชาชน และต่อพระพุทธศาสนา เพราะเขา เหล่านั้นจะช่วยดูแลพระศาสนา และพระสัทธรรมให้อยู่ได้ อย่างน้อยก็ชั่วอายุคน ๆ หนึ่ง สังคมย่อมจะต้องการ คนที่ดี และมีคุณธรรม อ่อนน้อมถ่อมตน เสียสละ ธรรมะหรือหลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ สังคหวัตถุ 4 นั้นจะช่วยหล่อหลอมให้ประชาชนมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมและจริยธรรมอันดีงาม โดยได้รับอบรม สั่งสอนจากพระสงฆ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่สังคมไทย ให้ความนับถือและยอมรับสูงสุด เพราะถ้าประชาชนปล่อยตัวไป ตามกระแสของสังคมปัจจุบันและสิ่งที่ยั่วชวนใจทั้งหลายตามสถานที่ไม่สมควรแล้ว อาจทำให้ประชาชน ส่วนมากของประเทศใจแตก ดิตยาเสพติด เป็นหนี้พันนฟุตบอล เป็นนักเลงการพนัน และคบคนชั่วเป็นมิตรได้ เพราะประชาชนบางคนไม่สนใจหลักพุทธธรรมเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของตัวเองเลย ถ้าไม่ได้รับการอบรมที่ถูกต้องตามหลักธรรมะ อาจจะสายเกินไปที่จะช่วยประชาชนเหล่านั้นได้ ผู้ที่เสียใจที่สุด

คงจะเป็นครอบครัวพ่อและแม่ ผู้มีบุญคุณกับเขาและเธอนั่นเอง ผลกระทบทั้งหลายทั้งมวลเมื่อประชาชนไม่เข้าใจไม่มีธรรมะ คือการประยุกต์หลักพุทธธรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้สังคมในจังหวัดนั้น ๆ หรือชุมชนนั้น ๆ โดยเฉพาะบ้านหลังนั้นสังคมนั้น ประเทศนั้นเสื่อมทราม ไม่มีความอบอุ่น ไม่มีใครคบหาสมาคมด้วย ถูกโดดเดี่ยว เพราะผู้ที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจ หรือเสียใจนั้น ท่านผู้รับบอกว่าคนๆ นั้นเมื่อตายจากโลกนี้ไปแล้วจะตกนรก หรือยังไม่ตายก็เหมือนกับตกนรกทั้งเป็น สำนักงานที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร เป็นสำนักงานที่ดินที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีของทางพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด ทำบุญประเพณีตามจารีต (ฮีต) 12 คอง 14 วัดและพระสงฆ์เป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร รวมทั้งใช้ประกอบกิจกรรมและพิธีกรรมต่างๆ

หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา จึงมีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิตประจำวันของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธรในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม คำสอนหรือบทบัญญัติในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรม หรือความจริงอันสูงสุดคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติแจ่มแจ้งไว้ เพื่อกำกับความปลอดภัยทางกาย วาจาและทางใจ ให้อยู่ในขอบข่ายของความดีงาม เพื่อยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ตนเองและสังคมโดยรวม คือ ความสุขอันเป็นผลจากการทำความดี ละเว้นการทำความชั่ว โดยใช้จริยธรรมเป็นหลัก สำหรับ การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามเพื่อบรรลุถึงความสงบสุขของชีวิตและสังคม แนวการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นจริยธรรม

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ที่มีหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร ได้ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธ ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา โดยยกหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 อันเป็นหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยขัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม อันจะนำผลการศึกษาและองค์ความรู้ไปแนะนำให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร และประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสังคหวัตถุธรรมกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร
3. เพื่อเสนอแนะการประยุกต์หลักพุทธธรรมไปบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอมือง จังหวัดยโสธร

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มประชากรเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินอำเภอเมือง อำเภอป่าต้ว และอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ทุกกระดัดชั้นจำนวน 90 คน (สำนักงานที่ดินจังหวัดยโสธร. 2564: ออนไลน์) ใช้วิธีการ เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเลือกจากจำนวนพนักงานทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับผู้บริหาร โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยกำหนดวิธีการแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีหลักการดำเนินงานของหลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร โดยอาศัยหลักสังคหัตถุธรรม ประกอบด้วย ด้านทาน ด้านปิยาวจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2539. 50-51) และการทำงานของเจ้าพนักงานที่ดินภายใต้หลักการของ Edwards Deming มีจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงงาน (PDCA : ความหมาย ประโยชน์ และตัวอย่างใช้ 4 ขั้นตอนเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง. ออนไลน์: 2564)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการแบบผสมวิธี โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย แบบสอบถามมีทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 4 ส่วน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การพักอาศัย และจำนวนสมาชิก ลักษณะคำถามเป็นเชิงสำรวจรายการ (Check-List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมสังคหัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร มีจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านทาน ด้านปิยาวจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการงานของเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ภายใต้หลักการบริหารงานของ Edwards Deming มีจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงงาน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด ในด้านข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยคำถามจะครอบคลุมการประยุกต์หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร โดยคำถามประกอบด้วย 2 ส่วน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามประมาณค่ามาตราวัดประเมิณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร มีจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการทำงาน of เจ้าพนักงานที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภายใต้หลักการบริหารงานของ Edwards Deming มีจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงงาน

4. เป็นคำถามปลายเปิด ในด้านข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการดังนี้

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่บันทึกเสียงและบันทึกเป็นข้อความมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้ค่าความถี่ของข้อมูล และเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) และตรวจสอบข้อมูลสามเส้า การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลหรือการตรวจสอบแหล่งของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) แล้วสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร โดยภาพรวม

หลักสังคหัตถธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทาน	3.51	0.83	มาก
2. ด้านปิยวาจา	3.62	0.69	มาก
3. ด้านอัตถจริยา	3.42	0.85	มาก
4. ด้านสมานัตตตา	3.55	0.59	มาก
รวม	3.52	0.74	มาก

จากตารางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปิยวาจา ด้านสมานัตตตา ด้านทาน และด้านอัตถจริยา ตามลำดับ

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับการบูรณาการงานของเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ภายใต้หลักการบริหารงานของ Edwards Deming โดยภาพรวม

หลักการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.52	0.81	มาก
2. ด้านการปฏิบัติงาน	3.43	0.70	มาก
3. ด้านการตรวจสอบ	3.42	0.86	มาก
4. ด้านการปรับปรุงงาน	3.51	0.60	มาก
รวม	3.50	0.74	มาก

จากตารางการบูรณาการงานของเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ภายใต้หลักการบริหารงานของ W.Edwards Deming พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการปรับปรุงงาน ด้านปฏิบัติงาน และด้านการตรวจสอบ ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ของหลักสังคหวัตถุธรรมกับการประยุกต์หลักพุทธรธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

การประยุกต์หลักพุทธรธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร		
	ค่าสหสัมพันธ์	.741**
หลักสังคหวัตถุธรรม	P	0.01**
	ระดับความสัมพันธ์	สูง

จากตารางความสัมพันธ์ของหลักสังคหวัตถุธรรมกับการประยุกต์หลักพุทธรธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (0.741**) การนำหลักการของสังคหวัตถุธรรมมาปรับใช้กับการบริหารงานช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ดีของสำนักงานที่ดินอำเภอเมืองจังหวัดยโสธร

3. ประเด็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธรธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร ด้านทาน พบว่า การบริจาคสิ่งของและร่วมกันทำบุญเป็นประจำเมื่อมีบุญหรือประเพณีที่เกิดขึ้นในสำนักงานและชุมชนต่างๆเพื่อเป็นการช่วยเหลือและแบ่งปันให้กับคนอื่นที่ลำบากและต้องการความช่วยเหลือ ด้านปิยวาจา พบว่า เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร ช่วยปลุกฝังเจ้าหน้าที่ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวานไม่พูดจาหยาบค้ายกาวร้ายพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะต่อคนในครอบครัวและคนที่ใช้บริการที่ได้เจอ ด้านอัตถจริยา พบว่า เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมกับคนในสำนักงานและคนในชุมชนเมื่อเกิดงานบุญหรือประเพณีก็จะให้ความรู้คนในชุมชนเกี่ยวกับงานบุญหรือประเพณีที่ชุมชนได้จัดขึ้น ด้านสมานัตตตา พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร เกี่ยวกับการประพฤติและปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตให้กับลูกหลานและคนรอบข้าง ตลอดจนผู้ใช้บริการอยู่ตลอดเวลามีปัญหาในชุมชนก็จะแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับคนในชุมชน

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลักเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธรธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

การประยุกต์หลักพุทธรธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร ประเด็นการสัมภาษณ์ในแต่ละด้านโดยจำแนกความถี่ 3 ลำดับแรก ที่มีผู้ให้

ข้อมูลสำคัญเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก มีดังนี้ ด้านงาน ประกอบด้วย การทำงานโดยปราศจากอคติ ให้
อภัยซึ่งกันและกัน ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อให้เทศบาลเข้าใจความต้องการที่แท้จริงได้ และ
การทำงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐ ด้านปิยวาจา ประกอบด้วย การสร้างคำพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ให้
กำลังใจในการทำงานที่ผิดพลาด และการทำประชาพิจารณ์ที่ชัดเจน ด้านอัตถจริยา ประกอบด้วย การไม่ทำ
ร้ายเพื่อนร่วมงานในองค์กร การให้เกียรติเพื่อนร่วมงานเมื่อทำงานผิดพลาด และการดำเนินงานให้เป็นไปตาม
ความคุ้มค่าของประชาชน ด้านสมานัตตตา ประกอบด้วย การร่วมกันแสวงหาประมาณมาจุนเจือประชาชน
และร่วมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรักษาสິงของที่เป็นภาษีประชาชน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร” ได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายผล พบว่า การประยุกต์หลักพุทธ
ธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์สัมฤทธิ์ ติสฺสานุตฺตโร (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัด
นนทบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ
4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ
มากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้หลักทานด้านการใช้หลักปิยวาจา ด้านการใช้หลัก
อัตถจริยา และด้านการใช้หลักสมานัตตตา ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์
การสอนพบว่า หัวหน้าฝ่ายทางการศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในการบริหารงานบุคคล ด้านงาน ด้านปิย
วาจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา แนวการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา ด้านงาน ผู้บริหารขาดการสร้างขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น ควรจัดสร
งประมาณและสวัสดิการอย่างเพียงพอ และให้การสนับสนุนงานกิจกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุก
คน ด้านปิยวาจา ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาน้อยและพูดจาในที่ประชุมไม่สุภาพ ดังนั้น
ผู้บริหารควรปรับวิสัยทัศน์ให้กว้างไกลเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ด้านอัตถจริยา การ
สงเคราะห์ผู้ใต้บังคับบัญชาและญาติช้า และไม่ยุติธรรม ผู้บริหารต้องประพฤติตนเป็นกลางมีการสงเคราะห์
ผู้ใต้บังคับบัญชาและญาติอย่างจริงใจเท่าเทียมกัน ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารมีภาวะผู้นำน้อยและยังวางตนไม่
เป็นกลางพอ และมีการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบวินัยยังไม่เคร่งครัดพอ ผู้บริหารต้องบริหารงานบุคคลทุกระดับ
อย่างสม่ำเสมอเท่าเทียมกันและผู้บริหารต้องสร้างภาวะผู้นำอย่างเสมอต้นเสมอปลายต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระคำจันท์ คุณวิโส (วงศ์ชาติ) (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติ

ของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 ในเครือข่ายกลุ่มที่ 1 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 ในเครือข่ายกลุ่มที่ 1 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 ในด้านการบริหารงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนทักษะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 ในด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทักษะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทักษะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการบริหารการศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่าครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทักษะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักสัคหวัตถุ 4 ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการพัฒนาหรือจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับห้อง ภายในโรงเรียนเครือข่ายที่ 1 เขตตลิ่งชันกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารควรให้ของกำนัลแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในโอกาสที่เหมาะสม เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารควรอนุมัติการจ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้เพียงพอต่อความต้องการและมีความรวดเร็ว และผู้บริหารควรจัดให้โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาเพื่อให้ทุกฝ่ายทราบอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรให้ท่านด้วยการบริจาคสิ่งของและร่วมกันทำบุญเป็นประจำเมื่อมีบุญหรือประเพณีที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อเป็นการช่วยเหลือและแบ่งปันให้กับคนอื่นที่ลำบากและต้องการความช่วยเหลือ

1.2 ควรปลูกฝังเจ้าหน้าที่ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวานไม่พูดจาหยาบคายก้าวร้าวพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะต่อคนที่มารับบริการและคนรอบข้างที่ได้เจอ

1.3 ควรมีส่วนร่วมกับคนในสำนักงานและชุมชนเมื่อเกิดงานบุญหรือประเพณีก็จะให้ความรู้คนในสำนักงานและชุมชนเกี่ยวกับงานบุญหรือประเพณีที่สำนักงานหรือชุมชนได้จัดขึ้น

1.4 ควรประพฤติและปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตให้กับเจ้าหน้าที่และผู้รับบริการอยู่ตลอดเวลา มีปัญหาในสำนักงานก็จะแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสำนักงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดิน จังหวัดยโสธร

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คัมภีร์พย์.(2564). ความหมายของ PDCA.สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2564. จาก : <https://sites.google.com/site/pumpkin2555/khwampdca>.
- ปิ่น มุกขนันต์.(2535). มงคลชีวิต ภาค 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พระคำจันท์ คุณวิโส (วงศ์ชาลี).(2555). ทศนคติของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเครือข่ายกลุ่มที่ 1 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์สัมฤทธิ์ ดิสสานุตโตโร (ดิสสา).(2556). การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560. (2560,6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90.
- สำนักงานที่ดินจังหวัดยโสธร.(2564). กรมที่ดิน. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2564. จาก: <https://www.dol.go.th>,